

Brisel je dvojezični grad

* Belgija je i zemlja čokolade i ljubitelji slatkoga će biti izbezumljeni izborom, ali i cijenama

* Belgijsko nacionalno jelo su školjke u bijelom vinu i kroketi od škampa, njihov izum je i pomfri

U Brisel sam stigao da posjetim sajam Label Expo 2013, ali zbog rasporeda letova bilo je dosta vremena i za turistički obilazak. Čim smo se smjestili u hotel u centru, otišli smo do fontane dječaka Manneken-Pis ili Mali Julijan. Izrađena je u 17. stoljeću, kako bi građani imali vodu u tom dijelu grada. Legendom je postala zahvaljujući tome što su dečki oblačili u raznu prigodnu odjeću

povodom obilježavanja raznih događaja. Prvi kostim mu je obučen 1698. g., a otada ih je obukao preko 800. Čuvaju se nedaleko u Muzeju grada Brisele na samom trgu Grand Place. Nekoliko je puta bio žrtva vandalizma i ukraden.

Stižemo na Gran Place, jedan od najljepših svjetskih trgova. Više od 40 zgrada naslonjenih jedna na drugu okružuju trg. Najljepše su Gradska vi-

jećnica i kraljevska kuća. Izgrađene su od 1695. g. nakon razaranja i bombardiranje od strane Francuza. Pod zaštitom UNESCO-a je. Noću su zgrade obasjane reflektorima, pa je još ljepše. Upravo je bila podignuta pozornica na kojoj se održavao koncert, što je česta pojava. Nekada se tu trgovalo, a tome svjedoče imena okolnih ulica koja su vezana za hranu koja se tu prodavala. Sada je cijeli taj dio oko trga prepun kafića i restorana svih svjetskih kuhinja. U nekoliko ulica su restorani koji nude briselski specijalitet školjke, u jednoj je desetak grčkih restorana. Kebab je na svakom čošku.

Belgia - zemlja piva i čokolade

Belgia je zemlja piva i nudi se veliki izbor od bezalkoholnih do posebnih s visokim postotkom alkohola, čak od 9%. U trgovini De Biertempel (Hram piva) imaju 700 vrsta piva i isto toliko raznih vrsta čaša za njih i drugih pivskih potrepština. Cijene za bocu 0,33

se kreću od 1€-12€. A ima boca i od 5 lit. Ipak najviše ćete o proizvodnji piva vidjeti u malom Muzeju piva, gdje se može vidjeti tehnologija izrade u 18. stoljeću i visoka tehnologija moderne pivovare. Na kraju popijete pivo koje je uključeno u cijenu ulaznice. Nalazi se na samom Gran Place pored kuće u kojoj je živio Karl Marks jedno vrijeme.

Belgia je i zemlja čokolade i ljubitelji slatkoga će biti izbezumljeni izborom, ali i cijenama. Desetak metara od trga je mali Muzej čokolade, gdje je predstavljena povijest uzgoja kakaovca i proizvodnje ovog čarobnog proizvoda, od doba Maja i Azteka, pa do danas. Ako imate sreće možete prisustvovati demonstraciji izrade čokolade ili pralina na tradicionalan način i na kraju je probati.

Sjeverno od trga nalazi se jedinstvena ulica Galerie Royales St. Hubert kompletno natkrivena sa staklenim krovom, s 54 luksuzne trgovine i lokala.

Expo

Drugi i treći dan smo otišli metroom do sjajista posjetiti LabelExpo. U blizini je stadion Heysel poznat po tragičnoj smrti 39 navijača Juventusa i divljaštvu navijača Liverpula. Tu se nalazi Atomium, najposjećenija turistička atrakcija i simbol Brisele, visoka 102 m. Izgrađen je 1958. g. za EXPO svjetsku izložbu i predstavlja model kristala željeza uvećan 165 milijardi puta. Do vrha se može liftom, a odozgo je pogled fantastičan. Noću je osvijetljen s 3000 LED žarulja i prizor je kao iz bajke.

Nekih 200 m dalje nalazi se zabavni park Mini Europa. Tu je preko 350 modela najvećih znamenitosti Europe napravljenih u mjerilu 1:25. U čast ulaska Hrvatske u EU, novost je zagrebačka crkva svetog Marka. Pored je još Planetarium i Aquapark.

U blizini se nalazi park i dvorac Chateau Royal de Laeken, gdje zvanično boravi kraljevska obitelj. Izgrađen je 1784. g. kao ladanjska kuća, mada će se velika proširenja desiti tek početkom 20. stoljeća. 1974. g. izgrađen i veliki stakleno-čelični zimski vrt, s velikom kupolom i širokim natkrivenim arkadama, u kojemu se i danas mogu vidjeti tada posadene biljke. U velikom parku je nekoliko jezera, golf igralište i tri paviljona, od kojih su najpoznatiji Kineski paviljon i Japanski toranj koji čine muzej dalekog istoka.

Gran Place noću

Europski distrikt

Prošli smo kroz park i stigli na trg posvećen Robertu Schumanu. Staklo na sve strane. Lijevo Vijeće Evropske unije, a desno zgrada Evropske komisije. Konačno stižemo do trga Luxemburg i Parlamenta EU. Ispred je mnoštvo restorana i kafića i prilika za odmoriti noge. Na travnjaku Parlamenta uvek netko protestira protiv nečega. Tu par koraka dalje je Prirodoslovni muzej s najvećom kolekcijom dinosaurusa u Europi, velikim kosturom kita na ulazu, školjkama, tropskim akvarijem i jedinstvenim dijelom sa 75 životinjskih beba.

EU parlament

Duga je čak 210 metara i izgrađena je 1850. g. kao preteča modernih robnih kuća. Zamišljena kao mjesto bez automobila i kiše, postala je okupljašte intelektualaca i buržoazije toga doba. Zovu je još i Kišobran Brisela. Konačno smo naš obilazak završili na velikom trgu ispred barokne Katedrale St Michale i St Gudula. Gradila se tristo godina počev od 13. stoljeća. Izuzetne ljepote su oltar i orgulje s 3000 cijevi. Prošetali smo natrag do zgrade Burze koja se nalazi na drugome po važnosti trgu u gradu. Početkom 19. stoljeća tu se trgovalo maslacom, a do kraja stoljeća i drugom robom. Danas se trguje dionicama. Potom smo se uputili do crkve St. Catherine pored koje se proteže 350 metara dugi trg sa fontanama i bezbrojnim restoranima i terasama. Ako je vjerovati Jamie Oliveru tu

je „stomak Brisela“, sa zelenom pijacom (srijeda-subota) i mnoštvom dobroih i ne tako skupih restorana. Iako Brisel nije na moru, jako mnogo je ribljih restorana. Belgijско nacionalno jelo su školjke u bijelom vinu i kroketi od škampa. Njihov izum je i pomfri, koji se neopravdano zove French fries. Belgijski specijalitet su i vase, koje se peku na svakom koraku. Mogu biti slane i slatke. Obično se jedu za doručak, mada ih nude i za ručak uz salate ili sa šunkom i sirom, ali i kao fast food s nogu. Slatke jedete sa šećerom u prahu i šlagom ili čokoladom ili prelivom po želji, veoma su popularne s jagodama i drugim voćem. Neke su filovane iznutra, a neke su u obliku sladoleda na štapiću. U briselskim, tijesto ne sadrži šećer, dok u onima iz Lieža šećer je u velikim količinama i pečenjem se

Muzej Afrike

karamelizira na površini. Brisel je inače dvojezični grad. Ulice i svi znakovи su ravnopravno napisani na francuskom i nizozemskom, ali jelovnici također i na engleskome.

Place Royale, Mont des Arts i Cinquantenaire

Četvrti dan smo se ukrcali u turistički bus Citysightseeing, bez kojeg bi bilo nemoguće obići sve ono van centra u jednom danu. Svakih 20-30 minuta kruže na dvije linije i možete izaći gdje želite, vidjeti nešto i nastaviti sljedećim koji naide.

Prošli smo pored posljednjih ostataka zidina i ulaznih vrata Porte de Hal iz 14. stoljeća i velike zgrade Vrhovnog suda. Završena je 1883. g. i prostire se na 26.000 m² i tri puta je veća od Kraljevske Palače. Visoki masivni stupovi i velika kupola teška 24.000 tona se vide izdaleka. Nažalost danas je pod skelama. Unutra je 8 dvorišta, 27 velikih sudnica i 245 malih i drugih soba. Ispred je vidikovac a do palače se može i liftom iz donjeg dijela grada. Prošetali smo do dva trga Sablon, maloga i velikog. Tu se mogu pronaći lijepi antikviteti. Nastavili smo dalje ulicom do trga Place Royale ili Koningplein, prolazeći pored impozantnih zgrada s jedne strane muzeja, a druge suda. Na sredini trga konjanik u spomen vodi prvih krstaša u Svetu zemlju 1096. g. Centralna zgrada s kupolom pripada crkvi Saint Jacques-sur-Coudenberg, mada je teško zaključiti da je to crkva. Tu je cijeli kompleks muzeja, biblioteka i arhiv, pa čak i ulica koja se zove Brdo muzeja. Sav prostor koji se stepenasto spušta je u fontanama i zelenilu i vrijedi ga detaljno obići. Završava na trgu Place de Albertine na ko-

jem je statua kraljice Elizabete, dok je na suprotnoj strani trga gleda kralj Albert kao konjanik. Zanimljivo je da je kip kraljice bio uklonjen prije deset godina za vrijeme rekonstrukcije trga, ali je nakon burne diskusije враћen bez postolja kao kompromis.

Odmah iza ugla je i Kraljevska palača. Prvobitna je izgorjela 1731. g., i odmah je izgrađena nova. Kralj Albert II tu ima ured i koristi se za ceremonijalne svrhe. Posebno je impresivna dvorana s prijestoljem, duga 50 m s mozaik parketom i 11 lustera. Ljeti je otvorena je za javnost. Prekoputa je veliki park Parc de Bruxelles ili Warandepark, gdje se nekada lovila divljač. Na kraju trga je Palača Akademije znaniosti i umjetnosti. U jednom kutu parka je i kazalište i zgrada belgijskoga Parlamenta. Nastavljamo busom dalje do Parc du Cinquantenaire ili Jubelpark. Na ulazu nas je dočekao najduži slavoluk na svijetu (Slavoluk pobjede) izgrađen 1905., dok su ostale zgrade izgrađene 1880. g. u čast 50. obljetnice belgijske neovisnosti. Sve je to izgrađeno bogatstvom donesenim iz Konga. Još od 1902.-1934. tu se održavao Sajam automobila, što će prestati u Autoworld, muzej s preko 250 oldtimera od kojih su neki iz 1886. g. Svi mogu voziti i danas. Pored je arheološki muzej Cinquantenaire s artefaktima iz cijelog svijeta, počev od drevnih civilizacija Egipta, bliskog istoka, Irana, stare Grčke, pa do raznih predmeta dalekog istoka, ali i povijesti Belgije. Posebno se ističe gigantski kip s Uskršnjeg otoka. U desnom krilu je veoma zanimljiv Vojni muzej s raznim srednjevjekovnim i modernim oružjem, i mnoštvo zrakoplova.

Tekst i slike Boris Pletikosa

Dvije trećine prozora ima ugrađenu LED rasvjetu

Odlazimo do Place De Brouckere i Place de la Monnaie i zgrade Kraljevske opere, koja je tu od 1700.g. na mjestu bivše kovnica novca, od čega je ostalo ime i trga i kazališta. Po nalogu Napoleona 1819. g. izgrađena je nova zgrada, čija je unutrašnjost doživjela rekonstrukciju 1856. g. nakon požara. Tu počinje kilometar duga pješačka zona i ulica Rue Nueve, s bezbrojnim trgovinama, robnim kućama. Nije jedina, jer su i okolne ulice slične. Jedna takva uličica nas je dovela do velikoga trga Place des Martyrs, uokvirenog neo-klasističkim zgradama izgrađenim 1774-1776. Za vrijeme revolucije 1830.g. tu su sahranjena 450 revolucionara, a osam godina kasnije proglašen je spomenik palima za belgijsku neovisnost. Na trgu je i zgrada kabineta predsjednika vlade.

Ulica završava na trgu Rogierplan, koji jedini u svijetu ima trodijelni kosi krov kompletno izrađen od stakla. Dvije trećine od 6000 prozora imaju ugrađenu LED rasvjetu, pa noću zgrada svijetli raznim bojama desetak minuta svaki sat. Nekada je nosio ime po sada propaloj benci. Jednu stanicu dalje nalazi se zgrada i park bivšeg botaničkog vrta Botanique, ali se sada u stakleno čeličnoj konstrukciji održavaju koncerti i festivali za mlade. To je moderni dio grada s velikim zgradama od stakla, širokim bulevarima i ogromnim trgovima s luksuznim hotelima na kojima je uvijek vrlo živo.